

**BUXORO DAVLAT
PEDAGOGIKA
INSTITUTI**

**BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA
INSTITUTI**

TA'LIM TRANSFORMATSIYASI

ILMIY – METODIK JURNAL

No. 2

ZAMONAVIY TASVIRIY SAN'AT TA'LIMIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI

Ibadullayeva Shaxnoza Ilxamovna,

Buxoro davlat pedagogika instituti

Musiqa va tasviriy san'at kafedrası dotsenti, p.f.f.d(PhD)

shaxnozaibadullaeva23@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada zamonaviy tasviriy san'at ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari tahlil qilingan. Tadqiqotda AI vositalarining o'quvchilarning ijodiy fikrlashi, vizual tasavvuri, mustaqil ishlash ko'nikmalari hamda raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, sun'iy intellekt asosidagi platformalarning ta'lim jarayonini individuallashtirish, interaktiv metodlarni qo'llash va kreativ faoliyat samaradorligini oshirishdagi o'rni ochib berilgan. Maqola yakunida AI texnologiyalaridan oqilona foydalanish tasviriy san'at ta'limi sifatini oshirishga xizmat qilishi xulosalangan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, tasviriy san'at ta'limi, raqamli texnologiyalar, kreativlik, ijodiy qobiliyat, pedagogik imkoniyatlar, interaktiv ta'lim, vizual tafakkur, raqamli kompetensiya, AI texnologiyalari, innovatsion metodlar.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СОВРЕМЕННОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ

Ибадуллаева Шахноза Ильхамовна,

Бухарский государственный педагогический институт

доцент кафедры музыки и изобразительного искусства, PhD

shaxnozaibadullaeva23@gmail.com

Аннотация. В данной статье анализируются педагогические возможности технологий искусственного интеллекта в современном художественном образовании. В исследовании раскрывается значение AI-инструментов в развитии творческого мышления, визуального воображения, навыков самостоятельной работы и цифровых компетенций обучающихся. Также освещается роль платформ, основанных на искусственном интеллекте, в индивидуализации образовательного процесса, применении интерактивных методов и повышении эффективности творческой деятельности. В заключении статьи делается вывод о том, что рациональное использование технологий искусственного интеллекта способствует повышению качества художественного образования.

Ключевые слова. Искусственный интеллект, художественное образование, цифровые технологии, креативность, творческие способности, педагогические возможности, интерактивное обучение, визуальное мышление, цифровая компетенция, AI-технологии, инновационные методы.

PEDAGOGICAL OPPORTUNITIES OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN MODERN ART EDUCATION

Ibadullayeva Shakhnoza Ilkhamovna,

Bukhara State Pedagogical Institute

Associate Professor of the Department of Music and Fine Arts, PhD

shaxnozaibadullaeva23@gmail.com

Abstract. This article analyzes the pedagogical opportunities of artificial intelligence technologies in modern art education. The study highlights the importance of AI tools in developing students' creative thinking, visual imagination, independent learning skills, and digital competencies. In addition, the role of artificial intelligence-based platforms in individualizing the educational process, applying interactive methods, and increasing the effectiveness of creative activities is revealed. The article concludes that the rational use of AI technologies can contribute to improving the quality of art education.

Keywords. Artificial intelligence, art education, digital technologies, creativity, creative abilities, pedagogical opportunities, interactive learning, visual thinking, digital competence, AI technologies, innovative methods.

Kirish. Bugungi kunda dunyo miqyosida kechayotgan raqamli transformatsiya jarayonlari barcha sohalar qatori ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Axborot-kommunikatsiya

texnologiyalarining jadal rivojlanishi, internet platformalarining kengayishi hamda sun'iy intellekt texnologiyalarining paydo bo'lishi ta'lim mazmunini yangilash, o'qitish metodlarini takomillashtirish va o'quvchilarning zamonaviy kompetensiyalarini rivojlantirish zaruratini yuzaga keltirdi. Ayniqsa, XXI asr ta'limida kreativ fikrlash, raqamli savodxonlik, muammoli vaziyatlarni mustaqil hal qilish va innovatsion yondashuv kabi ko'nikmalar ustuvor ahamiyat kasb etmoqda.

So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalari inson faoliyatining turli yo'nalishlariga keng kirib bormoqda. Jumladan, ta'lim tizimida AI asosidagi platformalar o'quv jarayonini avtomatlashtirish, ta'limni individuallashtirish, vizual materiallarni yaratish, tahliliy baholash hamda interaktiv o'qitish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Sun'iy intellekt yordamida matn, tasvir, audio va video kontentlarni tezkor yaratish imkoniyati pedagogik faoliyatning samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, AI texnologiyalari o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish jarayonini qo'llab-quvvatlab, ularda ijodiy yondashuv va innovatsion tafakkurni shakllantirishga yordam bermoqda.

Zamonaviy ta'lim tizimida yuzaga kelayotgan yangi talablar pedagoglardan nafaqat an'anaviy bilimlarni yetkazish, balki raqamli texnologiyalar bilan ishlash kompetensiyalariga ega bo'lishni ham talab etadi. Ayniqsa, tasviriy san'at ta'limida o'quvchilarning badiiy-estetik tafakkurini rivojlantirish, vizual idrokini boyitish va kreativ faoliyatini qo'llab-quvvatlashda innovatsion texnologiyalar muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu jihatdan sun'iy intellekt texnologiyalarini tasviriy san'at darslariga integratsiya qilish dolzarb pedagogik masalalardan biri hisoblanadi.

Tasviriy san'at ta'limida AI texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarga yangi badiiy g'oyalarni yaratish, rang va kompozitsiya yechimlarini izlash, virtual tasvirlar hosil qilish hamda individual ijodiy loyihalarni ishlab chiqishda keng imkoniyatlar yaratadi. Bundan tashqari, sun'iy intellekt vositalari orqali san'at namunalarini tahlil qilish, mashhur rassomlar uslubini o'rganish va interaktiv vizual muhit hosil qilish mumkin. Bu esa o'quvchilarning tasviriy faoliyatga bo'lgan qiziqishini oshirib, ta'lim jarayonining samaradorligini kuchaytiradi.

Shu bois mazkur maqolada zamonaviy tasviriy san'at ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari, ularning o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishdagi o'rni hamda ta'lim jarayoniga integratsiya qilishning metodik jihatlari ilmiy-pedagogik nuqtai nazardan tahlil qilinadi.

Adabiyotlar tahlili. So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim tizimiga integratsiyasi xalqaro ilmiy tadqiqotlarda keng o'rganilayotgan dolzarb mavzulardan biriga aylandi. Xorijiy olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda AI texnologiyalarining ta'lim sifati, o'quvchilarning individual rivojlanishi hamda kreativ kompetensiyalarni shakllantirishdagi imkoniyatlari alohida ta'kidlangan.

Sun'iy intellektning ta'limdagi o'rni bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda AI asosidagi platformalar adaptiv o'qitish, avtomatik baholash, o'quv jarayonini individuallashtirish va masofaviy ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qilishi qayd etilgan. Masalan, Holmes, Bialik va Fadel tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlarda sun'iy intellekt texnologiyalari o'quvchilarning bilim darajasini aniqlash, ularning ehtiyojlariga mos o'quv materiallarini tavsiya etish hamda ta'lim jarayonini moslashtirish imkoniyatiga ega ekanligi asoslab berilgan. Shuningdek, Luckin tadqiqotlarida AI texnologiyalarining o'qituvchi faoliyatini qo'llab-quvvatlovchi vosita sifatidagi ahamiyati yoritilgan.

AI texnologiyalarining san'at ta'limidagi qo'llanilishi bo'yicha xorijiy tadqiqotlarda raqamli vizual vositalar yordamida o'quvchilarning badiiy tafakkurini rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Dewey hamda Eisnerning san'at pedagogikasiga oid konsepsiyalarida ijodiy faoliyatning shaxs rivojidadagi o'rni yoritilgan bo'lsa, zamonaviy tadqiqotchilar AI vositalarining aynan shu ijodiy jarayonni qo'llab-quvvatlashdagi imkoniyatlarini tahlil qilganlar. Xususan, generativ sun'iy intellekt platformalari yordamida tasvir yaratish, kompozitsion yechimlarni modellashtirish va rang uyg'unligini izlash kabi jarayonlar o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirishga xizmat qilishi qayd etiladi.

Raqamli pedagogika yo'nalishidagi ilmiy ishlarda esa texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilishning metodik asoslari tahlil qilingan. Mishra va Koehler tomonidan ishlab chiqilgan TPACK modeli pedagogning texnologik, pedagogik va fan bilimlarini integrallashgan holda qo'llashi zarurligini asoslaydi. Mazkur yondashuv sun'iy intellekt texnologiyalarini tasviriy san'at ta'limiga samarali integratsiya qilishda ham muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Shuningdek, zamonaviy raqamli pedagogika tadqiqotlarida interaktiv platformalar, multimediy va virtual muhitlar orqali o'quvchilarning mustaqil ta'lim faoliyatini rivojlantirish masalalari keng yoritilgan.

Kreativlikni rivojlantirishga oid ilmiy tadqiqotlarda Torrance, Guilford va Robinson kabi olimlarning nazariyalari muhim ahamiyatga ega. Ularning tadqiqotlarida ijodiy fikrlashning originallik, moslashuvchanlik va mustaqillik kabi komponentlari tahlil qilingan. Zamonaviy ilmiy qarashlarda esa AI texnologiyalari kreativ faoliyatni rag‘batlantiruvchi innovatsion vosita sifatida baholanmoqda. Ayrim xorijiy tadqiqotlarda sun‘iy intellektning inson ijodkorligini to‘liq almashtira olmasligi, biroq ijodiy jarayonni qo‘llab-quvvatlovchi yordamchi texnologiya sifatida samarali natija berishi ta’kidlanadi.

Tahlil qilingan ilmiy manbalar shuni ko‘rsatadiki, sun‘iy intellekt texnologiyalari zamonaviy tasviriy san‘at ta’limida pedagogik innovatsiyalarni joriy etish, o‘quvchilarning kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish hamda ta’lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Shu bilan birga, AI texnologiyalaridan foydalanishda pedagogik maqsadga muvofiqlik, metodik yondashuv va axloqiy mezonlarga amal qilish zarurligi ham alohida qayd etiladi.

Metodologiya. Mazkur tadqiqotda zamonaviy tasviriy san‘at ta’limida sun‘iy intellekt texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlarini yoritishga qaratilgan nazariy-metodologik yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida ilmiy bilishning bir qator umumiy va maxsus metodlari qo‘llanildi. Jumladan, ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish metodi asosida sun‘iy intellekt, raqamli pedagogika, kreativ ta’lim hamda tasviriy san‘at metodikasiga oid mahalliy va xorijiy ilmiy manbalar o‘rganildi. Ushbu metod orqali mavzuga doir ilmiy qarashlar, konseptual yondashuvlar va zamonaviy tendensiyalar tizimli ravishda tahlil qilindi.

Qiyosiy tahlil metodi yordamida an‘anaviy tasviriy san‘at ta’limi bilan sun‘iy intellekt texnologiyalariga asoslangan zamonaviy yondashuvlarning pedagogik imkoniyatlari o‘zaro solishtirildi. Natijada AI texnologiyalarining o‘quvchilarning ijodiy fikrlashi, vizual tafakkuri va mustaqil faoliyatini rivojlantirishdagi afzalliklari aniqlashtirildi.

Shuningdek, umumlashtirish metodi asosida turli ilmiy manbalarda ilgari surilgan nazariy fikrlar, ilmiy qarashlar va pedagogik yondashuvlar umumlashtirildi hamda tasviriy san‘at ta’limida sun‘iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning samarali jihatlari tizimlashtirildi.

Mantiqiy tahlil metodi orqali sun‘iy intellekt texnologiyalarining ta’lim jarayoniga ta’siri, pedagogik imkoniyatlari hamda ularning kreativ kompetensiyalarni rivojlantirishdagi o‘rni ilmiy-nazariy nuqtai nazardan asoslab berildi. Mazkur metod tadqiqot davomida mavjud ilmiy qarashlar o‘rtasidagi bog‘liqliklarni aniqlash va xulosalarni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Muhokama. Zamonaviy ta’lim tizimida sun‘iy intellekt texnologiyalarining qo‘llanilishi o‘quv jarayonining sifat va samaradorligini oshirish bilan bir qatorda, o‘quvchilarning ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirishda ham muhim pedagogik vosita sifatida namoyon bo‘lmoqda. Ayniqsa, tasviriy san‘at ta’limida AI texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarning badiiy tafakkuri, kreativ yondashuvi va mustaqil ijodiy faoliyatini shakllantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

Sun‘iy intellektning eng muhim pedagogik imkoniyatlaridan biri o‘quvchilarda kreativ fikrlashni rivojlantirishdir. AI asosidagi generativ platformalar yordamida o‘quvchilar turli badiiy g‘oyalarni sinab ko‘rish, yangi obrazlar yaratish va noodatiy kompozitsion yechimlarni ishlab chiqish imkoniga ega bo‘ladilar. Bu jarayon o‘quvchilarning tasavvur doirasini kengaytirib, stereotip fikrlashdan chiqishga yordam beradi. Ayniqsa, tasviriy san‘at darslarida sun‘iy intellekt yordamida yaratilgan vizual namunalarda o‘quvchilarda ilhom manbai sifatida xizmat qilishi mumkin.

Tasviriy san‘at ta’limida vizual tafakkurni rivojlantirish ham muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. AI texnologiyalari murakkab tasviriy jarayonlarni vizual modellashtirish, rang uyg‘unligini tahlil qilish, kompozitsion nisbatlarni ko‘rsatish hamda turli uslublarni taqqoslash imkonini beradi. Natijada o‘quvchilarning kuzatuvchanligi, vizual idroki va estetik didi rivojlanadi. Sun‘iy intellekt asosidagi grafik dasturlar o‘quvchilarga bir vaqtning o‘zida turli rang va shakl variantlarini ko‘rib chiqish imkonini yaratib, badiiy qaror qabul qilish ko‘nikmasini shakllantiradi.

AI texnologiyalarining yana bir muhim jihati ta’limni individuallashtirish imkoniyatidir. Har bir o‘quvchining qobiliyati, qiziqishi va bilim darajasi turlicha bo‘lganligi sababli, sun‘iy intellekt asosidagi platformalar individual yondashuvni amalga oshirishda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi. AI tizimlari o‘quvchining faoliyatini tahlil qilib, unga mos topshiriqlar, tavsiyalar va ijodiy mashqlarni taqdim etishi mumkin. Bu esa o‘quvchilarning o‘z imkoniyatlari asosida rivojlanishiga yordam beradi hamda ta’lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Raqamli kompetensiyalarni shakllantirish ham zamonaviy ta’limning ustuvor vazifalaridan biri sanaladi. Tasviriy san‘at darslarida AI texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarda raqamli vositalar

bilan ishlash, vizual kontent yaratish, grafik dasturlardan foydalanish va media savodxonlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bugungi kunda raqamli texnologiyalar bilan ishlash qobiliyati nafaqat texnik, balki ijodiy kompetensiya sifatida ham baholanmoqda. Shu sababli sun'iy intellekt texnologiyalarini san'at ta'limiga integratsiya qilish o'quvchilarning zamonaviy kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

AI texnologiyalari mustaqil ta'lim faoliyatini rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. O'quvchilar sun'iy intellekt asosidagi dasturlar yordamida mustaqil ravishda tasvir yaratish, kompozitsion tahlil qilish, ranglar uyg'unligini tanlash hamda o'z ijodiy ishlarini takomillashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularda mustaqil fikrlash, o'z-o'zini nazorat qilish va ijodiy izlanish kompetensiyalarini rivojlantiradi. Ayniqsa, masofaviy ta'lim sharoitida AI texnologiyalari o'quvchilarning mustaqil faoliyatini qo'llab-quvvatlovchi samarali vosita sifatida ahamiyat kasb etadi.

Tasviriy san'atda kompozitsiya tahlili jarayonida ham sun'iy intellekt texnologiyalarining imkoniyatlari kengdir. AI vositalari orqali tasvirdagi nisbat, ritm, muvozanat, perspektiva va rang uyg'unligini avtomatik tahlil qilish mumkin. Bu o'quvchilarga kompozitsion qonuniyatlarni chuqurroq tushunish va amaliy faoliyatda qo'llash imkonini beradi. Shuningdek, mashhur rassomlar asarlarining AI yordamida tahlil qilinishi o'quvchilarning san'at asarlarini ilmiy-estetik jihatdan baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Shu bilan birga, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishda pedagogik nazorat va metodik yondashuv muhim ahamiyatga ega. AI vositalari o'qituvchini to'liq almashtirmaydi, aksincha, uning pedagogik faoliyatini qo'llab-quvvatlovchi innovatsion yordamchi vosita sifatida xizmat qiladi. Ta'lim jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalaridan maqsadli va oqilona foydalanish o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish hamda tasviriy san'at ta'limining sifatini oshirishga imkon yaratadi.

Tasviriy san'at ta'limida qo'llaniladigan AI platformalar. Zamonaviy tasviriy san'at ta'limida sun'iy intellekt asosidagi platformalar o'quvchilarning ijodiy faoliyatini qo'llab-quvvatlash, vizual materiallar yaratish hamda raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishda muhim vosita sifatida qo'llanilmoqda. Ayniqsa, quyidagi AI platformalar pedagogik jihatdan samarali imkoniyatlarga ega.

ChatGPT platformasi matnli sun'iy intellekt tizimi bo'lib, tasviriy san'at ta'limida g'oya yaratish, kompozitsiya tavsiflarini ishlab chiqish, ijodiy topshiriqlar tuzish va san'at asarlarini tahlil qilishda qo'llanilishi mumkin. Ushbu platforma o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirish, mustaqil izlanish olib borish va nazariy bilimlarni mustahkamlashda samarali vosita hisoblanadi. Shuningdek, o'qituvchilar uchun dars ishlanmalari, testlar va metodik tavsiyalar tayyorlash imkoniyatini ham yaratadi.

Canva platformasi grafik dizayn va vizual materiallar yaratishga mo'ljallangan bo'lib, AI funksiyalari orqali tezkor posterlar, prezentatsiyalar, infografikalar va tasviriy kompozitsiyalar yaratish imkonini beradi. Tasviriy san'at darslarida Canva AI yordamida o'quvchilar rang uyg'unligi, shrift tanlash, kompozitsion joylashuv va dizayn elementlarini amaliy ravishda o'rganishlari mumkin. Platformaning qulay interfeysi o'quvchilarning raqamli savodxonligini oshirishga xizmat qiladi.

Leonardo AI generativ sun'iy intellekt platformasi bo'lib, matn asosida badiiy tasvirlar yaratishga ixtisoslashgan. Ushbu platforma o'quvchilarga turli uslubdagi tasvirlarni yaratish, obrazlar ustida ishlash va kompozitsion yechimlarni modellashtirish imkonini beradi. Leonardo AI yordamida o'quvchilar o'z tasavvurlarini vizual shaklga keltirib, ijodiy eksperimentlar olib borishlari mumkin. Bu esa tasviriy tafakkur va kreativ yondashuvni rivojlantiradi. Masalan, Leonardo AI platformasi yordamida talabalar “Sharq miniatyurasi uslubida tarixiy kompozitsiya” mavzusida matnli tavsif asosida vizual tasvirlar yaratishlari mumkin. Ushbu jarayonda talabalar rang uyg'unligi, kompozitsion joylashuv, dekorativ elementlar va obrazlar yechimini tahlil qilish orqali o'z ijodiy qarashlarini rivojlantiradilar. Bu esa tasviriy san'at ta'limida kreativ fikrlash va vizual tafakkurni shakllantirishga xizmat qiladi.

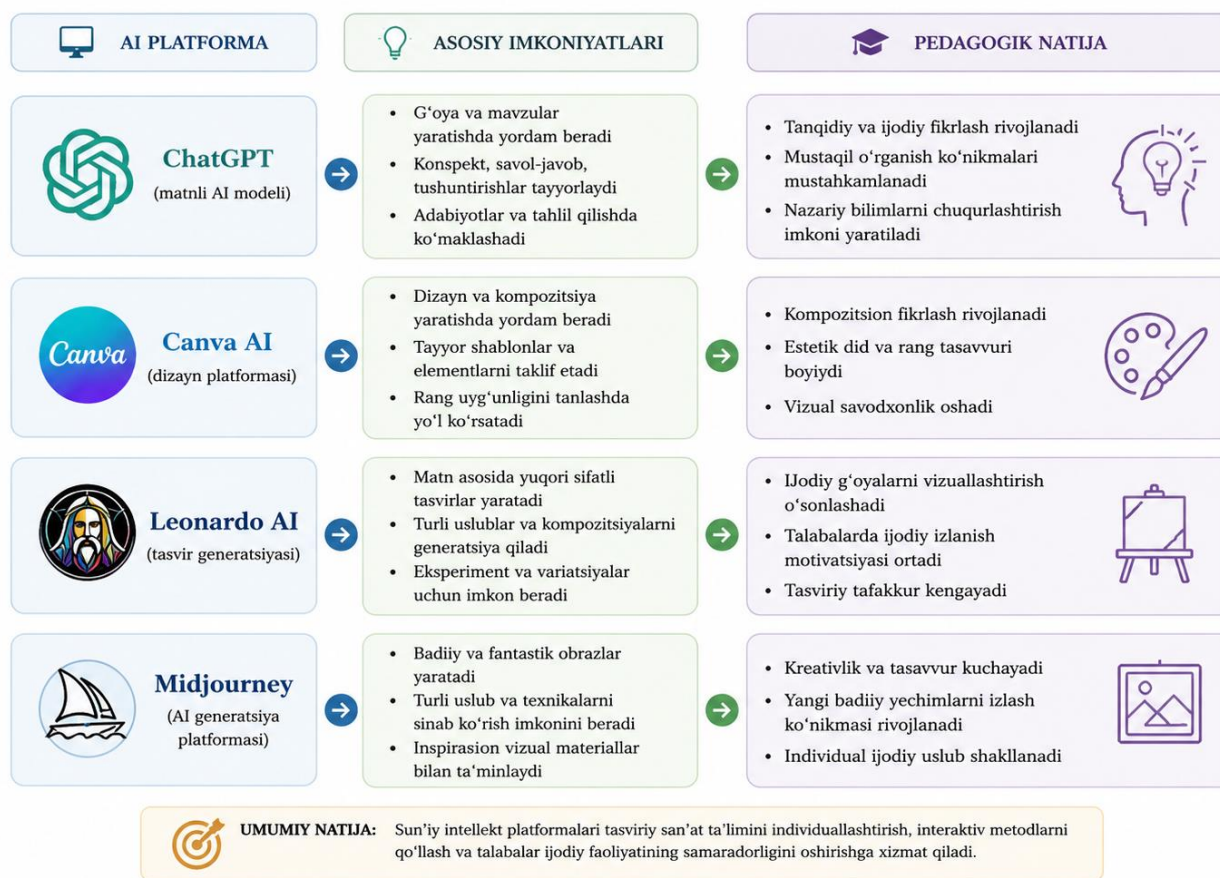
Midjourney platformasi yuqori sifatli san'at asarlari va konseptual tasvirlar yaratish imkoniyati bilan ajralib turadi. Midjourney tasviriy san'at ta'limida fantaziya, surrealizm, dekorativ kompozitsiya va stilizatsiya kabi yo'nalishlarni o'rganishda samarali vosita bo'lishi mumkin. O'quvchilar ushbu platforma yordamida rang, shakl va kompozitsion uyg'unlikni tahlil qilish bilan birga, zamonaviy raqamli san'at tendensiyalarini ham o'rganadilar.

Mazkur AI platformalar tasviriy san'at ta'limida innovatsion pedagogik muhitni shakllantirish, o'quvchilarning kreativ kompetensiyalarini rivojlantirish hamda raqamli texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari tasviriy san'at ta'limida keng pedagogik imkoniyatlarga ega bo'lishiga qaramay, ularni qo'llash jarayonida ayrim muammolar va xavf omillari ham mavjud. Ayniqsa, AI vositalaridan nazoratsiz va me'yoridan ortiq foydalanish o'quvchilarning ijodiy faoliyati hamda milliy badiiy qadriyatlarga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Bunday muammolardan biri plagiarizm masalasidir. Sun'iy intellekt platformalari qisqa vaqt ichida tayyor tasvirlar, matnlar va kompozitsiyalar yaratib bera olishi sababli ayrim o'quvchilar mustaqil ijodiy izlanish o'rniga tayyor mahsulotlardan foydalanishga odatlanib qolishlari mumkin. Natijada mualliflik madaniyati, original fikrlash va ijodiy yondashuv darajasi pasayishi ehtimoli yuzaga keladi. Ayniqsa, AI yordamida yaratilgan tasvirlarni o'z ijodiy ishi sifatida taqdim etish akademik halollik tamoyillariga zid hisoblanadi.

Tasviriy san'at ta'limida sun'iy intellekt platformalarining pedagogik imkoniyatlari

Yana bir muhim muammo — o'quvchilarning tayyorlikka o'rganib qolishidir. Tasviriy san'at ta'limining asosiy maqsadlaridan biri o'quvchilarning mustaqil fikrlashi, tasviriy kuzatuv va amaliy ijodiy ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat. Agar o'quvchi barcha vizual yechimlarni AI platformalaridan tayyor holda olsa, unda mustaqil kompozitsiya tuzish, rang tanlash, obraz yaratish va badiiy tafakkur qilish jarayonlari sustlashishi mumkin. Bu esa ijodiy faoliyatning tabiiy rivojlanishiga salbiy ta'sir etadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishda milliy badiiy uslubning yo'qolib borishi xavfi ham mavjud. Aksariyat AI platformalari global vizual ma'lumotlar bazasi asosida ishlaydi va ko'proq ommaviy hamda g'arbona san'at uslublarini taklif etadi. Natijada o'quvchilar milliy miniatyura, naqsh, xalq amaliy san'ati va an'anaviy tasviriy ifoda vositalaridan uzoqlashib qolishlari mumkin. Ayniqsa, o'zbek milliy san'ati uchun xos bo'lgan ranglar uyg'unligi, dekorativ yechimlar va ramziy obrazlarning asta-sekin ikkinchi darajaga tushib qolish ehtimoli mavjud.

Shu sababli tasviriy san'at ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishda pedagogik nazorat, metodik muvozanat va milliy qadriyatlarga tayangan yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi. AI vositalari yordamchi texnologiya sifatida qo'llanishi, biroq o'quvchilarning individual ijodkorligi, mustaqil tafakkuri va milliy badiiy merosga bo'lgan qiziqishini susaytmasligi lozim. Mazkur tadqiqotda sun'iy intellekt texnologiyalarining tasviriy san'at ta'limidagi pedagogik imkoniyatlari tahlil qilindi

hamda ularning o'quvchilarning kreativ fikrlashi, vizual tafakkuri va mustaqil ijodiy faoliyatini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritildi. Shuningdek, AI asosidagi platformalarning interaktiv pedagogik muhit yaratish va raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishdagi o'rni ko'rsatib berildi.

Natija. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellekt texnologiyalari zamonaviy tasviriy san'at ta'limining mazmuni va metodikasini takomillashtirishda muhim innovatsion vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. AI asosidagi raqamli platformalar o'quvchilarning ijodiy faoliyatini qo'llab-quvvatlash, vizual tafakkurini rivojlantirish hamda mustaqil ta'lim jarayonini tashkil etishda samarali pedagogik imkoniyatlarga ega.

1. Sun'iy intellekt texnologiyalari zamonaviy tasviriy san'at ta'limida o'quvchilarning kreativ faoliyatini rivojlantiruvchi innovatsion pedagogik vosita sifatida namoyon bo'ladi. AI asosidagi platformalar yordamida o'quvchilarda ijodiy fikrlash, yangi badiiy g'oyalarni yaratish hamda mustaqil tasviriy faoliyatni amalga oshirish ko'nikmalari shakllanadi.

2. AI texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning vizual tafakkuri va kompozitsion fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiladi. Sun'iy intellekt vositalari rang uyg'unligi, shakl, ritm, nisbat va kompozitsion muvozanat kabi badiiy elementlarni tahlil qilish imkonini yaratib, tasviriy san'atni o'qitish samaradorligini oshiradi.

3. Sun'iy intellekt asosidagi raqamli muhit bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. AI texnologiyalari pedagoglarda zamonaviy raqamli vositalardan foydalanish, innovatsion metodlarni qo'llash hamda interaktiv ta'lim muhitini tashkil etish ko'nikmalarini shakllantiradi.

4. Tasviriy san'at ta'limida AI texnologiyalaridan foydalanish individual ta'limni tashkil etish, o'quvchilarning mustaqil faoliyatini qo'llab-quvvatlash va ta'lim jarayonini interaktiv shaklda tashkil etish imkoniyatlarini kengaytiradi.

5. Shu bilan birga, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishda plagiarizm, tayyor mahsulotga qaramlik va milliy badiiy uslubning susayishi kabi muammolarni oldini olish uchun pedagogik nazorat hamda metodik yondashuv zarurligi aniqlandi.

Xulosa. Zamonaviy jamiyatda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimiga yangi yondashuvlarni olib kirayotgan muhim omillardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga integratsiya qilinishi o'qitish metodikasini takomillashtirish, o'quvchilarning kreativ salohiyatini rivojlantirish hamda ta'lim samaradorligini oshirish uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Mazkur tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, sun'iy intellekt texnologiyalari tasviriy san'at ta'limida innovatsion pedagogik vosita sifatida muhim ahamiyat kasb etadi.

AI asosidagi platformalar yordamida o'quvchilarning ijodiy fikrlashi, vizual tafakkuri va kompozitsion qarashlari rivojlanadi. Sun'iy intellekt vositalari orqali turli badiiy g'oyalarni modellashtirish, rang va shakl uyg'unligini tahlil qilish, kompozitsion yechimlarni izlash hamda individual ijodiy loyihalarni ishlab chiqish imkoniyati yuzaga keladi. Bu esa tasviriy san'at ta'limining an'anaviy shakllarini zamonaviy raqamli metodlar bilan boyitishga xizmat qiladi.

Shuningdek, AI texnologiyalari ta'lim jarayonida raqamli kreativ muhitni shakllantirishga yordam beradi. O'quvchilar sun'iy intellekt asosidagi platformalar orqali mustaqil izlanish olib borish, innovatsion vizual yechimlar yaratish va zamonaviy raqamli vositalar bilan ishlash ko'nikmalarini egallaydilar. Ayniqsa, bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilari uchun AI texnologiyalaridan foydalanish kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish, interaktiv darslarni tashkil etish va raqamli pedagogik faoliyatni amalga oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Biroq sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishda ayrim pedagogik va axloqiy muammolar ham mavjudligi aniqlandi. Jumladan, tayyor mahsulotlardan haddan tashqari foydalanish o'quvchilarning mustaqil ijodiy fikrlashiga salbiy ta'sir ko'rsatishi, plagiarizm holatlarining yuzaga kelishi hamda milliy badiiy uslublarning ikkinchi darajaga tushib qolishiga sabab bo'lishi mumkin. Shu sababli AI texnologiyalaridan foydalanishda pedagogik nazorat, metodik muvozanat va milliy qadriyatlarga asoslangan yondashuv muhim hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt texnologiyalari tasviriy san'at ta'limi samaradorligini oshirish, kreativ pedagogik muhit yaratish hamda o'quvchilarning zamonaviy kompetensiyalarini rivojlantirishda istiqbolli innovatsion vosita hisoblanadi. Biroq ushbu texnologiyalar ta'lim jarayonida o'qituvchi faoliyatining o'rnini bosuvchi emas, balki uni qo'llab-quvvatlovchi yordamchi vosita sifatida maqsadli va oqilona qo'llanilishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Holmes W., Bialik M., Fadel C. Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications for Teaching and Learning. – Boston: Center for Curriculum Redesign, 2019.
2. Luckin R. Machine Learning and Human Intelligence: The Future of Education for the 21st Century. – London: UCL Institute of Education Press, 2018.
3. Mishra P., Koehler M. J. Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge // Teachers College Record. – 2006. – Vol. 108. – №6. – P. 1017–1054.
4. Eisner E. W. The Arts and the Creation of Mind. – New Haven: Yale University Press, 2002.
5. Robinson K. Creative Schools: The Grassroots Revolution That’s Transforming Education. – New York: Viking Press, 2015.
6. Полат Е. С. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования. – Москва: Академия, 2010.
7. Ishmuhamedov R., Yuldashev M. Ta’lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Nihol, 2016.
8. Rahmonov Q. Raqamli pedagogika asoslari. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo, 2022.

MUNDARIJA

PEDAGOGIKA , PSIXOLOGIYA VA METODIKA

Kurbanova Nasiba Usmonovna , The impact of artificial intelligence on the development of reading culture: A theoretical and empirical analysis	4
Mahmudova Zulfizar Eson Qizi , Maktabgacha ta'limda emotsional intellektni rivojlantirishning pedagogik ahamiyati	9
Sultonova Gulasal Shodmonovna , Xalq pedagogikasi vositalarining etno-estetik tarbiyadagi o'rni va ahamiyati	13
Azimova Dilnoza Orifovna , Umumiy o'rta ta'lim maktablarida matematikani kasbga yo'naltirib o'qitishda loyihaga asoslangan ta'limning samarali jihatlari	22
Rajabova Gulchexra Salomovna, Muzaffarova Dilshoda Mehriddin qizi , Elektron kutubxona tushunchasi va uning axborot tizimidagi o'rni	23
Tosheva N.T, Muhammadova M.F , Zamonaviy ta'lim muhitida madaniyatlararo munosabatlar uyg'unligi va taraqqiyot tendensiyalari	26
Raxmatullayeva Feruzabonu, Akramova Maftunabonu , Musiqa ta'limida xor ijrochiligini tashkil etishning maktab sharoitiga moslashtirilgan amaliy tizimi	31
Ruzieva Narqiza Omonjonovna , Педагогические идеи и реформы Мирзо Улугбека в эпоху Темуридов	36
Nazarova Aziza Sohib qizi , Maktabgacha yoshdagi bolalarda tabiat bilan tanishtirishning zamonaviy metodlari	39
Maxmudova Ruxsora Navro'z qizi , Ekologik tarbiya tushunchasining evolyutsion rivojlanishi va zamonaviy pedagogik talqinlari	43
Nadirxanova Nilufar Alesherovna , Talabalarning kreativ kompetentligini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	49
Umedov Shaxzod , Tasviriy san'at darslarida raqamli texnologiyadan foydalanish orqali talabalarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirish metodikasi	54
Omonov Qavmiddin Karimovich , Muhandislik grafikasini o'qitishda interaktiv usullardan foydalanish muammolari	57
Abdullayeva Dilrabo Baxtiyor qizi , Zo'ravonlikka duch kelgan o'smirlarning emotsional regulyatsiyasini rivojlantirishning psixologik mexanizmlari	63
Aslonova Emma Sergeyevna , Pedagog kadrlarning ekologik kompetensiyani rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	68
Barnoyeva Sevara Uchqun qizi , Bo'lajak o'qituvchilarning ijodiy qobiliyatlarini tabaqalashtirilgan yondashuv asosida rivojlantirish: Ta'lim transformatsiyasi sharoitidagi muammo va yechimlar	73
Baxodirova Xalimabonu Baxodirovna , Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarning kommunikativ kompetentligini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	78
Qo'ldoshev Mexriddin Avezmurodovich , Ahmad Donishning "Navodir-ul vaqoe" asarida tarbiya, ilm va inson kamoloti masalalari	83
Choriyeva Hilola Avaz qizi , Oila va maktab hamkorligida nutqida nuqsoni bor bolalarni ijtimoiy rehabilitatsiya qilish mexanizmlari	87
D.I.Normatova , Maxsus kompetensiyalarni rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalarining o'rni	94
Toshmatov Bobur Alisher o'g'li , O'smir yoshdagi o'quvchilarning intellektual salohiyatini rivojlantirishning maqsadi, vazifalari va tamoyillari	98
Egamberdiyev Murod Farxod o'g'li , Xorijiy va milliy tajribalar asosida boshlang'ich sinf tasviriy san'at darslarida inklyuziv ta'lim modelini shakllantirish	103
Egamova Gulnoza Istam qizi , Talabalarning ekologik tarbiyasini rivojlantirishning mavjud ahvoli va uni takomillashtirish yo'llari	111
Hakimova Nargiza Supxonovna, Qo'shshiyeva Dilnoza Sulaymon qizi , Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlash ko'nikmalarni rivojlantirish usullari	117
Hojiqurbonova Sevinch Sanjar qizi , Nozmunchoqning tarixi va madaniy ahamiyati	123
Ibadullayeva Shaxnoza Ilxamovna , Zamonaviy tasviriy san'at ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari	129